

[Abstract:0108][S-009]

Kanser tanısı olan hastalara empatik yaklaşımın belirlenmesinde kullanılabilecek yeni bir ölçek geliştirme çalışması: ELPIS Ölçeği (Special Study Module Student Community on Molecular Searches in Palliative Oncology)

Özgür Tanrıverdi¹, Ceren Karabay², Mehmet Burak Kaan Topbaş², Ece Atik², Arif Nihat Demirci², Eda Kocagöz², Abdullah Tosolar², Sinem Karatepe², Turan Karaoğlu¹, Esra Savaş³, Selçuk Uylaş¹, Müesser Özcan⁴

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı, Muğla

²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi, Muğla

³Yeditepe Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul

⁴Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Muğla

Amaç: Bu çalışmada, farklı özellikteki bireylerin kanser tanısı almış olan hastalara karşı empati derecelerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Katılımcıların belirlenmesinde basit rastgele örneklem kullanıldı. Eylül 2020-Aralık 2022 arasında sosyal medyadan rastgele davet şeklinde elektronik link gönderildi. Katılımcılar beş gruba ayrıldı: Tıp öğrencileri (n=118), hemşirelik öğrencileri (n=96), diğer üniversite öğrencileri (n=106), onkoloji alanında çalışan hekim ve hemşireler (n=69); 18-55 yaş arasındaki esnaf ve market çalışanları (n=96). Bilişsel ve Duygulanımsal Empati Ölçeği ve yeni geliştirilen ELPIS ölçeği katılımcılara uygulandı. ELPIS anketi geçerlilik ve güvenirlik analizleri yapıldı.

Bulgular: Her katılımcının 20 soruya ait puanlarının ortalamasını alındı ve tek yönlü bir varyans analizi (ANOVA) yapılarak beş grup karşılaştırıldı. Tüm katılımcıların kanser tanısı olan bir bireye empatik yaklaşımlarına ilişkin olarak aldıkları en yüksek puan +34, en düşük puan -9,6 olarak hesaplandı. Katılımcıların bu ölçeğe ilişkin ortalama puanları +13,99 idi. Kesme değeri olarak hesaplanan orta puan değeri +19,6'nın üzerinde olması durumunda, katılımcıların kanser tanısı olan bireylere karşı yüksek empatik yaklaşımları olduğu kanısına varıldı. Skewness değeri -0,379 ile 0,196 arasında idi ve Kurtosis değeri ise 1.09 ile -0,399 arasında saptandı. Bağımsız örneklem t testi ile yapıldı ve kadınların (ortalama ELPIS skoru 24,16) kanserli hastaya yaklaşımda erkek (ortalama ELPIS skoru 9,69) katılımcılara oranla anlamlı olarak daha empatik oldukları belirlendi (t=0,913, p=0.024). Buna karşın tıp öğrencilerinde empati diğer gruplara oranla daha düşüktü (t=0,869, p=0.033). Toplam 20 madde ve iki faktörden oluşan ELPIS Ölçeğinin uyum indekslerinden olan $\chi^2=102.599$; sd=53; RMSEA=0.12; GFI=0.76; AGFI=0.65; CFI=0.94; IFI=0.94 değerleri hesaplanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonrası elde edilen path diyagramında, ölçekte yer alan maddelerin faktör yüklerinin 0.80-0.97 arasında değiştiği saptamıştır. Bu analiz sonrasında; uyum iyi değerleri olarak 2:24,148, p:0,037, χ^2 /sd:1,212, SRMR:0,066, RMSEA:0,052, TLI:0,966 ve CFI:0,99 değerleri ve faktör yükleri olarak ise birinci alt faktör için 0,69-0,96, ikinci alt faktör için 0,47-0,87 değerleri saptandı. Birinci faktör "Empatik, Duygusal yaklaşım" ve ikinci faktör ise "Empatik olmayan, realistik yaklaşım" şeklinde isimlendirilmiştir. Sonuç: Cronbach's alpha katsayısının 0,869 olduğu ve ELPIS Ölçeği'nin yüksek güvenilir bir ölçek olduğuna kanısına varıldı.

Anahtar Kelimeler: Empati, Tıp öğrencisi, Kanser, Ölçek geliştirme